«Рассмотрено» Руководитель МО /____/Р.Р.Бабаева/ Протокол №_1_от «_29_» __08___2019 г.	**«Согласовано»** Зам. директора по УР МБОУ «СОШ №3 г. Азнакаево» РТ /________/Д.М.Фаттахов/ «_31_» __08___2019 г.	**«Утверждаю»** И.о. директора МБОУ «СОШ № 3 г. Азнакаево» РТ ________/Д.М.Фаттахов/ Приказ №__148__ от «_31_» __08__2019 г.

Рабочая программа

по родному яыку (татарскому - 2) для 4А класса

Байкиной Гузель Фангиловны,

учителя первой квалификационной категории

муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения

«Средняя общеобразовательная школа № 3 г. Азнакаево»

Азнакаевского муниципального района

Республики Татарстан

Рассмотрено на заседании
педагогического совета МБОУ
«СОШ №3 г. Азнакаево» РТ

протокол № _1_
от «_31_» __08____ 2019 г.

2019 - 2020 учебный год

Рабочая программа учебного предмета “Родной (татарский) язык” для 4 класса разработана в соответствии с ООП ООО МБОУ “СОШ №3 г. Азнакаево”, с федеральными государственными образовательными стандартами и определяет цели, задачи, планируемые результаты и содержание предмета. В МБОУ “СОШ №3 г.Азнакаево”, согласно учебному плану, в 4 классе на преподавание предмета “Родной (татарский) язык” предусмотрено 68 часов (2 часа в неделю).

Целью программы является развитие устной и письменной речи учащихся, совершенствование речевой деятельности по всем ее видам, формирование и развитие лингвистической компетенции.

Задачи изучения учебного предмета следующие:

- обеспечение мотивации обучения родному языку;
- формирование первоначальной лингвистической компетенции по всем уровням татарского языка;
- воспитание положительного ценностного отношения и уважения к родному языку;
- формирование гражданских и патриотических чувств;
- овладение умениями связной устной и письменной речи;
- развитие культуроведческой компетенции учащихся.

ПЛАНИРУЕМЫЕ ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Планируемые предметные результаты освоения с учетом общих требований Стандарта и специфики учебного предмета «Родной (татарский) язык» должны обеспечивать успешное обучение на следующей ступени общего образования:

- овладение первоначальными знаниями о единстве и многообразии языкового и культурного пространства народов Российской Федерации;
- осознание языка как значимой части национальной культуры, как средства общения между разными народами;
- воспитание позитивного отношения к овладению литературными нормами устной и письменной речи;
- овладение орфоэпическими, лексическими и грамматическими нормами татарского языка, первоначальными сведениями о татарском речевом этикете, умение выборочного использования языкового материала, необходимого для коммуникации в объеме изученного программного материала;
- использование полученных знаний по татарскому языку в познавательной и коммуникативной деятельности при различных жизненных ситуациях (в учебном процессе и во внеклассных мероприятиях).

В результате усвоения татарского языка учащиеся осознают язык как средство коммуникации, как национально-культурный феномен. К концу 4-го класса они воспринимают владение нормами устной и письменной речи по родному языку как показатель развития общей культуры человека.

Оценка достижения предметных результатов ведётся как в ходе текущего и промежуточного контроля, так и в ходе выполнения итоговых проверочных работ.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Материал учебного предмета «Родной (татарский) язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (1-4 классы) структурирован в соответствии с видами речевой деятельности и следующими разделами языкознания: фонетика и орфография, лексикология, морфемика и словообразование, морфология, синтаксис, орфография и пунктуация, развитие речи.

Аудирование.

Понимание содержания прослушанного текста, ответы на вопросы по его содержанию, проведение беседы с целью определения основной мысли текста.

Говорение.

Использование изученных языковых единиц с учетом речевой ситуации. Составление диалогической и монологической речи с соблюдением орфоэпических и интонационных норм родного языка. Использование образцов татарского речевого этикета по различным темам в учебном процессе и во внеклассных мероприятиях.

Чтение.

Понимание содержания прочитанного текста с соблюдением орфоэпических норм, определением логического ударения. Определение темы и основной мысли текста.

Письмо.

Формирование навыков письма букв, звукосочетаний, слогов, слов и предложений. Письмо под диктовку и переписывание текста на изученное правило. Составление небольшого письменного текста на основе просмотренной картины (рисунка) или видеозаписи, с привлечением увиденного (услышанного) материала.

Фонетика.

Звуки речи. Выделение отдельных гласных и согласных из прослушанного слова. Определение количества и последовательности букв и звуков. Сравнение слов, отделяющихся друг от друга одним или несколькими буквами (звуками).

Определение гласных и согласных, твердых и мягких, ударных и безударных, звонких и глухих согласных.

Слог. Деление слова на слоги. Определение ударного слога.

Графика.

Понятие о буквах и звуках. Гласные и согласные звуки. Мягкие и твердые гласные и их буквенные обозначения. Сравнение мягкого и твердого произношения слов. Значение гласных в твердом и мягком произношении слов. Буквы **е, ё, ю, я.** Твердый **(ъ)** и мягкий **(ь)** знаки.

Чтение.

Формирование послоговое, беглое чтение с соблюдением произносительных норм. Плавное слоговое чтение и чтение целыми словами со скоростью, соответствующей индивидуальному темпу ребенка. Осознанное чтение слов, словосочетаний, предложений и коротких текстов. Чтение с соблюдением нужной интонации и паузы в соответствии с проставленными знаками препинания. Осознанное и выразительное чтение небольших текстов и стихотворений.

Знакомство с орфоэпическим чтением (при переходе к чтению целыми словами).

Письмо.

Выполнение гигиенических норм при письме. Овладение быстрыми и ритмичными движениями руки и пальцев при письме. Правописание строчных и заглавных букв. Письмо под диктовку слов и предложений, у которых не расходятся произношение и правописание. Осознание необходимости соблюдения при письме таких графических средств, как интервал между словами, проставление знака переноса между ними.

Слово и предложение.

Лексическое значение слова. Выделение слова из предложения. Наблюдение над порядком расположения слов в предложении. Изменение порядка слов в предложении.

Орфография. Ознакомление с правилами орфографии:

• раздельное написание слов;

• написание букв **о** и **ө** в первом слоге татарских слов;

• заглавная буква в начале предложения, знаки препинания – точка, вопросительный и восклицательный знаки в конце предложения;

• деление слов на слоги, перенос слов по слогам.

Развитие речи. Понимание содержания прочитанного или прослушанного текста. Составление небольших текстов с использованием сюжетных картин, на основе личных наблюдений.

Систематический курс

Фонетика и орфоэпия.

Определение гласных и согласных звуков. Выделение ударных и безударных гласных, звонких и глухих согласных. Характеристика звуков: гласный-согласный, твердый-мягкий, звонкий-глухой. Деление на слоги. Произношение звуков и звукосочетаний с соблюдением орфоэпических норм современного литературного языка. Элементы фонетического анализа.

Графика.

Звуки и буквы. Твердые и мягкие согласные. Употребление разделительных знаков (**ъ** и **ь**). Соотношение звуков и букв в словах с **е, ё, ю, я**. Интервал между словами, знак переноса. Знание татарского алфавита. Использование алфавита при работе со справочной литературой.

Лексика.

Слово как единство произносимого и значимого. Определение семантики слова по толковому словарю. Наблюдения над однозначными и многозначными словами, над употреблением речи синонимов и антонимов.

Состав слова.

Понятие об однокоренных словах, их отличия от синонимов и омонимов. Определение корня слова и аффикса. Понятие о словообразовательных аффиксах. Выполнение упражнений с элементами словообразовательного анализа.

Морфология.

Понятие о частях речи. Имя существительное, его значение и употребление в речи. Вопросы имен существителных. Определение имен существительных, отвечающих на вопросы кем? нәрсә? Собственные и нарицательные имена. Формы единственного и множественного числа. Названия и вопросы падежей. Склонение имен существительных. Имена с аффиксами притяжательности. Выполнение упражнений на морфологический анализ существительных.

Имя прилагательное: его значение и употребление в речи. Вопросы прилагательных, выражение различных признаков предметов. Степени сравнений имен прилагательных. Выполнение упражнений на морфологический анализ имен прилагательных.

Местоимения. Понятие о местоимениях. Личные местоимения: значение, употребление в речи, формы единственного и множественного числа, склонение личных местоимений.

Глагол. Значение глагола и употребление в речи. Определение глаголов, отвечающих на вопросы *нишли?* (что делает?), *нишләде?* (что делал?), *нишләр?* (что будет делать?). Спряжение глаголов. Формы настоящего, прошедшего и будущего времени. Утвердительная и отрицательная формы глаголов. Выполнение упражнений на морфологический анализ глаголов.

Наречие. Его значение, вопросы, употребление в речи.

Послелоги, их значение в речи.

Частицы *да, дә, та, тә, гына, генә, кына, кенә, ук, үк, ич, бит*. Правописание частиц.

Синтаксис.

Выделение слов, слосочетаний и предложений. Разные по цели высказывания предложения, знаки препинаний при них. Чтение различных коммуникативных предложений с соответствующей интонацией.

Понятие о главных членах предложения. Определение связи слов в словосочетаниях и предложениях с помощью наводящих вопросов.

Определение предложений с однородными членами с союзами *һәм, ә, ләкин.* Составление собственных предложений с союзами и без них с интонацией перечисления.

Определение простых и сложных предложений.

Орфография и пунктуация.

Формирование орфографической зоркости, уместное использование правил правописания:

- правописание букв **о, ө, э;**
- правописание букв, обозначающих согласные звуки;
- перенос слов;
- заглавные буквы в начале предложения и в именах собственных;
- разделительные знаки (ъ, ь);
- твердые согласные [гъ], [къ];
- обозначение в письме звука гамза - һәмзә [’];
- знаки препинания в конце предложения;
- знаки препинания (запятая) в предложениях с однородными членами.

Развитие речи.

Выражение своего мнения с учетом ситуации, цели и адресата общения. Аргументированное выражение своего мнения. Овладение основными элементами проведения беседы: вводное слово, поддержание темы и ее продолжение, привлечение внимания собеседника и т.д. Усвоение норм татарского речевого этикета в процессе повседневной учебной деятельности и во внеклассных мероприятиях: приветствие, прощание, извинение, благодарение, обращение с просьбой и др. Особенности татарского речевого этикета при общении с собеседником, уровень владения которого не всегда соотвествует требованиям программы. Составление собственных речевых (монологических) высказываний описательного или оценочного характера.

Текст.

Понятие о тексте. Семантическое единство предложений в тексте. Озаглавливание текста. Последовательность составляющих текста. Абзац. Составление плана по содержанию текста. Составление текста по предложенному плану. Особенности описательного, повествовательного текста.

Особенности составления письменных текстов с учетом пунктуальности, правдивости, выразительности описываемых событий (фактов).

Ознакомление с различными видами изложений и сочинений (без заучивания правил): изложение на основе полного или частичного использования предложенного текста, изложение с элементами сочинения, повествовательно-описательное сочинение и др.

4 класс

Морфология.

Имя существительное. Склонение существительных на звонкие, глухие и носовые согласные.

Имя прилагательное. Степени сравнения прилагательных.

Имя числительное. Количественные и порядковые числительные. Особенности употребления существительных при числительных в татарском языке.

Местоимение. Указательные местоимения.

Глагол. Прошедшее и будущее время, спряжение глаголов изъявительного наклонения.

Синтаксис.

Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок слов в них.

Главные члены предложения. Выражения подлежащего существительными и личными местоимениями.

Выражение сказуемого глаголами изъявительного наклонения и прилагательными.

Второстепенные члены предложения. Выражение определения прилагательными и порядковыми числительными.

Понятие о дополнениях.

Нераспространенные и распространенные предложения.

Обобщенное повторение за год.

Развитие связной речи.

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

№	Основные темы программы	Всего часов	Основные виды учебной деятельности
1	Повторение изученного в 1-3 классах	13	Имя существительное. Изменение существительных по падежам. Склонение существительных на звонкие, глухие и носовые согласные. Определение падежа, в котором употреблено имя существительное. Имена существительные с аффиксами принадлежности. Различение значения форм принадлежности существительных. Морфологический разбор имён существительных. Имя прилагательное. Значение и употребление в речи. Формы степеней сравнения и синтаксические функции прилагательных. Морфологический разбор имен прилагательных. Имя числительное. Значение и употребление в речи. Особенности употребления существительных при числительных в татарском языке. Количественные и порядковые числительные. Синтаксические функции числительных. Морфологический разбор имен числительных. Местоимение. Значение и употребление в речи. Указательные местоимения. Личные и вопросительные местоимения. Различение падежных форм личных и вопросительных местоимений. Глагол. Глаголы повелительного и изъявительного наклонения. Спряжение глаголов изъявительного наклонения настоящего, прошедшего и будущего времени. Морфологический разбор глаголов.
2	Морфология	23	

3	Синтаксис	17	Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок слов в них. Главные члены предложения. Выражения подлежащего существительными и личными местоимениями. Выражение сказуемого глаголами изъявительного наклонения и прилагательными. Второстепенные члены предложения. Выражение определения прилагательными и порядковыми числительными. Понятие о дополнениях. Нераспространенные и распространенные предложения. Нахождение и самостоятельное составление предложений с однородными членами без союзов и с союзами **и**, **а**, **но**; знаки препинания при них. Использование интонации перечисления в предложениях с однородными членами. Различение простых и сложных предложений.
4	Обобщенное повторение за год	5	
5	Развитие связной речи.	10	Обогащение активного и пассивного словаря учащихся с точки зрения содержания и формирования правильности речи стилистической и орфоэпической. Владение диалогической и монологической формами речи. Выражение собственного мнения, его аргументация. Соблюдение особенностей татарского речевого этикета при общении с людьми, плохо владеющими татарским языком. Составление планов к предложенному тексту. Создание собственных текстов по предложенным планам: изложение подробное и выборочное, изложение с элементами сочинения, сочинение-повествование, сочинение-описание, сочинение-рассуждение.
	Итого	68	

4 нче сыйныфта туган (татар) телдән эш программасы мәктәпнең төп гомуми белем бирүнең башлангыч белем бирү программасына, Федераль дәүләт белем бирү стандартларына нигезләнеп төзелгән.

Мәктәпнең 2019-2020 нче уку елына укыту планы буенча 4 нче сыйныфта туган (татар) тел дәресләре өчен елга 68 сәгать (атнага 2 сәгать) вакыт каралган.

4 нче сыйныф курсы өчен туган (татар) телдән арадаш аттестация эше диктант формасында үткәрелә.

Туган (татар) тел укытуның төп максаты: укучыларның телдән һәм язма сөйләмен үстерү, барлык сөйләм эшчәнлеге төрләре буенча сөйләмнәрен камилләштерү; лингвистик компетенцияләр формалаштыру.

Бурычлар:

- туган телне өйрәнүгә мотивация булдыру;
- татар теленең һәр баскычы буенча беренчел лингвистик компетенция формалаштыру;
- туган телгә карата уңай мөнәсәбәт һәм хөрмәт тәрбияләү;
- гражданлык һәм патриотик хисләр тәрбияләү;
- этномәдәни һәм иҗтимагый-мәдәни компетенцияләр формалаштыру.

Планлаштырылган нәтиҗәләр

Предмет нәтиҗәләре

Федераль дәүләт гомуми белем бирү стандарты (Стандарт) таләпләре нигезендә һәм туган тел үзенчәлекләрен исәпкә алып үзләштерүдән көтелгән нәтиҗәләр алдагы этапта уңышлы белем алуны тәэмин итәргә тиеш:

- Россия Федерациясе халыкларының теле һәм мәдәниятенең күптөрле булуы турында башлангыч белем алу;
- телнең милли мәдәниятнең мөһим өлеше, төрле халыклар белән аралашу чарасы икәнлеген аңлау;
- телдән һәм язма сөйләмнең әдәби нормаларын өйрәнүгә карата уңай мөнәсәбәт тәрбияләү;
- татар теленең өйрәнелгән программа материалы күләмендә аралашу өчен кирәк булган орфоэпик, лексик һәм грамматик нормаларын үзләштерү, татар сөйләм этикеты турында беренчел мәгълүмат туплау, тел материалын сайлап файдалану осталыгына ия булу;
- төрле тормыш ситуацияләренә бәйле рәвештә танып белү һәм аралашу эшчәнлегендә татар теленнән алган белемнәрне файдалану (сыйныфта, сыйныфтан тыш чараларда).

Телне үзләштерү нәтиҗәсендә, укучылар телнең милли-мәдәни күренеш буларак аралашу чарасы икәнлеген аңлыйлар һәм 4 нче сыйныф ахырына ана теленең телдән һәм язма формаларына ия булуны кешенең гомуми культурасы үсеше күрсәткече дип кабул итә башлыйлар.

Предмет нәтиҗәләре агымдагы һәм арадаш тикшерү вакытында, шулай ук йомгаклау максатыннан чыгып үткәрелә торган тикшерү эшләре ярдәмендә бәяләнә.

Метапредмет нәтиҗәләре татар телен өйрәнү вакытында универсаль уку гамәлләрен булдыруны күзаллый (УУГ).

<u>Регулятив УУГ</u>:

- мөстәкыйль рәвештә (укытучы ярдәмендә) дәреснең темасын һәм максатын әйтү;
- укытучы тәкъдим иткән план нигезендә эшләү;
- укуга караган проблеманы чишү өчен, укытучы белән бергә план төзү;

- куелган максат буенча план нигезендә эшләү, кирәк булган очракта, үзеңнең эшчәнлегеңә төзәтмәләр кертү;
- дәрестә эшләгәндә, үзеңнең фикереңне әйтергә өйрәнү.

Танып белү УУГ:

- дәреслектәге текстлардан һәм рәсемнәрдән җаваплар табу;
- укытучының сыйныф белән бергә эшләвенә нәтиҗә ясау;
- мәгълүматны бер формадан икенче формага күчерү;
- текстларның эчтәлеген сөйләү;
- кирәкле вакытта сүзлекләрдән һәм белешмә әдәбияттан файдалану;
- укуның барлык төрләреннән файдалану;
- фикер алышуда катнашу.

Аралашу УУГ:

- монологик һәм диалогик сөйләмгә ия булу;
- сөйләм ситуациясеннән чыгып, үзеңнең фикереңне телдән һәм язма формада белдерү;
- башкаларны ишетә һәм тыңлый белү, чит кеше фикерен дөрес кабул итү һәм кирәк булган очракта, үзеңнекен үзгәртү;
- текстны сәнгатьле итеп уку һәм эчтәлеген сөйләү;
- үзеңнең фикереңне нигезләп әйтә белү;
- сораулар бирү;
- икешәрләп һәм төркем белән эшләү, төрле вазифалар башкару: башкаручы, җитәкче һ.б.

Шәхси нәтиҗәләр:

- Ватанга, телгә, мәдәнияткә карата мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләү;
- кеше тормышында телнең һәм сөйләмнең әһәмиятлелегенә төшенү;
- башка кешеләрнең хис-тойгыларын аңлау, үзеңнең хисләреңне белдерергә өйрәнү;
- башкаларның телдән һәм язма сөйләмнәренә хас булган үзенчәлекләренә игътибар итү;
- сөйләмгә (тыңлап аңлау, диалог һәм монолог төзү, язу), гомумән, телне өйрәнүгә карата кызыксыну уяту;
- әйткән яки язган сөйләмгә җаваплылык хисенең булуы.

IV сыйныф укучыларының белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр

“Фонетика һәм графика” бүлеге буенча

- 4 нче сыйныф ахырына аваз һәм хәреф арасындагы аерманы аңлау, өйрәнгән күләмдә авазларга характеристика бирү, алфавиттагы хәрефләрнең урынын белү, аны гамәли эштә куллану.

“Орфоэпия” бүлеге буенча

- Дәресләрдә һәм көндәлек тормышта татар әдәби теленә хас булган әйтелеш нормасын саклау, авазларны һәм әйтү максаты төрле булган җөмләләрнең әйтелеш кагыйдәләрен үтәү.

“Лексика” бүлеге буенча

- Синоним, омоним һәм антонимнарны сөйләмдә урынлы куллану, төрле сүзлекләрне гамәли эштә файдалану. IV сыйныф ахырында укучыларда төрле типтагы сүзлекләр белән эшләү күнекмәләрен үстерү.

“Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы” бүлекләре буенча

- Сүзләрнең тамырын, нигезен һәм кушымчаларын табу. Төрле сүз төркемнәрен (исем, сыйфат, фигыльләрне) ясаучы кушымчаларны күрсәтү.
- Укытучы тәкъдим иткән сүзләрнең тамырын һәм ясагыч кушымчаларын билгеләү.

“Морфология” бүлеге буенча

- Яңгырау, саңгырау һәм борын авазларына беткән исемнәрне килеш белән төрләндерү. Тартым белән төрләнгән исемнәрне сөйләмдә куллану. Исемнәргә морфологик анализ ясау күнекмәләре булдыру (уртаклык яки ялгызлык булуы, берлектә яки күплектә килүе, килеше, нинди җөмлә кисәге булып килүен күрсәтү).
- Сыйфатларның төрле дәрәҗә формалары (гади, чагыштыру, артыклык һәм кимлек). Дәреслектә һәм укытучы тарафыннан бирелгән сыйфатларның төрле дәрәҗә формаларын ясап, алар белән җөмләләр төзү.
- Микъдар һәм тәртип саннарын билгеләү, аларны сөйләмдә дөрес куллану.
- Күрсәтү һәм тартым алмашлыкларын телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллану.
- Хикәя фигыльләрнең барлык заманнарын зат-сан белән төрләндереп, аларны телдән сөйләмдә, изложение һәм сочинение язганда дөрес куллану.

"Синтаксис" бүлеге буенча

- Җөмләнең баш кисәкләрен табып, аларның нинди сүз төркеме белән белдерелүенә (иянең исем яки зат алмашлыгы, хәбәрнең хикәя фигыль яки сыйфат белән) мисаллар әйтү, укытучы күрсәткән (мөстәкыйль рәвештә укучы үзе тапкан) тексттан баш кисәкләрне билгеләү.
- Җөмләнең иярчен кисәкләреннән аергычның сыйфат һәм сан белән белдерелүен күрсәтү. Тәмамлыкның төрле килештәге исемнәр белән белдерелүен билгеләү.
- Җөмләгә синтаксик анализ ясау күнекмәләре булдыру (ия, хәбәр, аергыч һәм тәмамлыкны күрсәтә белү).
- Җыйнак һәм җәенке җөмләләрне телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллану.

УКЫТУ ПРЕДМЕТЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Аралашу компетенциясен булдыру һәм үстерү

Аралашу компетенциясе ул – башкалар әйткәнне аңлау һәм үз фикереңне белдерү өчен тупланган белем, осталык, күнекмәләр җыелмасы; хәзерге татар әдәби теле нормаларына ия булу, сүз байлыгын, сөйләмнең грамматик ягын дөрес итеп үзләштерү; телдән һәм язма формада бәйләнешле сөйләм күнекмәләре булдыру.

Туган тел (татар теле) укыту предметының уку материалы сөйләм эшчәнлеге төрләре (ишетеп (тыңлап) аңлау, сөйләү, уку, язу) һәм тел белеме бүлекләре буенча (фонетика һәм орфография, лексикология, сүз төзелеше һәм сүз ясалышы, морфология, синтаксис, орфография һәм пунктуация) төзелгән.

Ишетеп аңлау.

Ишеткән текстның эчтәлеген аңлау, аның буенча сорауларга җавап бирү, текстның төп мәгънәсен ачыклау максатыннан чыгып, әңгәмә оештыру.

Сөйләү.

Өйрәнгән сөйләм берәмлекләрен сөйләм ситуацияләрендә файдалану. Ана теленең орфоэпик һәм интонация нормаларын саклап, диалоглар һәм монологлар төзү. Уку процессында һәм сыйныфтан тыш чараларда төрле темалар буенча сөйләм этикеты үрнәкләрен куллану.

Уку.

Орфоэпия нормаларын саклап, логик басымнарны билгеләп укыган текстның эчтәлеген аңлау. Текстның темасын һәм төп фикерен аңлата белү.

Язу.

Авазларны, аваз тезмәләрен, иҗекләрне, сүзләрне һәм җөмләләрне язу күнекмәләрен булдыру. Әйтеп яздыру, өйрәнгән тема буенча текстны күчереп язу. Рәсем, видеоязма буенча, күргән яки ишеткән материалны өстәп, зур булмаган текст төзү.

Фонетика.

Авазлар һәм хәрефләр. Ишеткән сүздән сузык һәм тартык авазларны аеру. Аваз һәм хәрефләрнең санын һәм эзлеклеген билгеләү. Бер яки берничә хәрефе яки авазы белән аерылып торган сүзләрне чагыштыру.

Сузык һәм тартык, калын һәм нечкә, басымлы һәм басымсыз, яңгырау һәм саңгырау авазларны аеру.

Иҗек. Сүзне иҗекләргә бүлү. Басымлы иҗекне билгеләү.

Графика.

Хәреф һәм аваз турында төшенчә. Сузык һәм тартык аваз хәрефләре. Калын һәм нечкә сузыклар, аларны белдергән хәрефләр. Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләрне чагыштыру, алардагы сузык авазларның әһәмияте. *е - ё, ю, я* хәрефләре. Калынлык *(ъ)* һәм нечкәлек *(ь)* билгеләре.

Уку.

Иҗекләп уку күнекмәләрен формалаштыру (сузык аваз хәрефләренә карап, сүзләрне калын һәм нечкә итеп әйтеп уку). Әдәби әйтелеш нормаларын саклап, тиешле тизлек белән иҗекләрне һәм бөтен сүзләрне салмак итеп уку. Сүзләрне, сүзтезмәләрне, җөмләләрне һәм кыска текстларны аңлап уку, гади җөмлә ахырындагы тыныш билгеләренә, җөмлә эчендәге тиңдәш кисәк, эндәш сүзләргә туры килгән интонация һәм паузаларга игътибар итеп уку. Зур булмаган текстны һәм шигырьләрне аңлап һәм сәнгатьле итеп уку күнекмәләрен шомарту.

Тулы сүзләрне укуга күчкәч, кайбер орфоэпик нормалар белән танышу.

Язу.

Язганда тиешле гигиена таләпләрен үтәү. Язганда, кул һәм бармак мускулларының җитез һәм ритмик хәрәкәт итүләренә ирешү. Баш һәм юл хәрефләрнең язылышы. Гигиена нормаларын саклап, аерым хәрефләр, аларның кушылмасы, иҗек, сүз һәм җөмләләрне язу. Әйтелеше белән язылышы арасында аерма булмаган сүз һәм җөмләләрне яздыру. Дөрес күчереп язу алымнарын һәм эзлеклелеген үзләштерү. Сүзләр арасында буш урын калдыру, күчерү билгесе кую кебек график чараларның әһәмиятен аңлау.

Сүз һәм җөмлә.

Сүз һәм аның лексик мәгънәсе. Сүзләрнең мәгънә ягыннан төрләрен күзәтү. Сүзне һәм җөмләне аеру. Җөмләдәге сүзләрне һәм аларның урнашу тәртибен үзгәртү.

Орфография.

Дөрес язу кагыйдәләре һәм аларның кулланылышы белән таныштыру:

• сүзләрнең аерым язылышы;

• *о-ө* хәрефләренең татар сүзләренең беренче иҗегендә генә язылуы;

• җөмлә башындагы сүзне баш хәреф белән язу, җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләрен кую;

• сүзләрне иҗекләргә бүлү һәм юлдан-юлга иҗекләп, дөрес итеп күчерү.

Сөйләм үстерү.

Үзең укыган яки тыңлаган текстның эчтәлеген аңлау. Сюжетлы рәсемнәр, уйнаган уеннар һәм күзәтүләргә таянып, зур булмаган хикәяләр төзү.

Тел һәм лингвистик компетенцияләрне булдыру һәм үстерү

Тел компетенциясе – укучыларның сүзләрне әдәби тел нормаларына туры китереп, аларның формаларын синтаксик төзелмәләрдә куллана белүе. Әлеге максатка татар теле бүлекләре хезмәт итә.

Тел һәм лингвистик компетенция татар теле фәне турындагы белемнәрне тамгалар системасы буларак, татар теленең иҗтимагый күренеш булуын, тел тарихын һ.б. үз эченә ала. Моннан тыш ул тел берәмлекләре турындагы белемнәрне мәгънәләренә, төзелешенә һәм кулланылышына карап үзләштерүне күздә тота. Шулай ук ул тел берәмлекләрен (төзелеше һәм мәгънәсе буенча) һәм аларның ялгану тәртибен (сөйләмдә куллану ягыннан) үзләштерүне күзаллый. Бу вакытта сүзләрнең мәгънәсе, формасы һәм кулланылышы истә тотыла.

Телне гамәли яктан үзләштерү

Фонетика һәм орфоэпия.

Сузык һәм тартык авазларны аеру. Сүзләрдә басымлы һәм басымсыз сузык авазларны табу. Нечкә һәм калын тартык авазларны аеру, парлы һәм парсыз тартык авазларны билгеләү. Яңгырау һәм саңгырау тартыкларны аеру, аларның парларын билгеләү. Авазларга түбәндәгечә характеристика бирү: сузык-тартык; басымлы-басымсыз; калын-нечкә, яңгырау-саңгырау тартык. Сүзне иҗекләргә бүлү. Аваз һәм аваз кушылмаларының, сүз басымының хәзерге әдәби тел нормаларына туры килгән әйтелеше. Сүзгә фонетик анализ ясау.

Графика.

Аваз һәм хәрефне аеру. Язуда тартык авазларның калынлыгын һәм нечкәлеген билгеләү. Язуда аеру билгеләрен (*ъ* һәм *ь*) куллану. *е - ё, ю, я* хәрефләре булган сүзләрдә аваз һәм хәреф бәйләнешен билгеләү. Сүзләр арасында буш урын калдыру, күчерү билгесе кую, кызыл юл (абзац) кебек график чараларны куллану. Алфавиттагы хәрефләрнең дөрес исемен, аларның эзлеклелеген белү. Сүзлекләр, белешмәләр, каталоглар белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү.

Лексика.

Сүзне яңгыраш һәм мәгънә берлеге буларак аңлау. Мәгънәсе төгәллек таләп итә торган сүзләрне барлау. Сүз мәгънәсен тексттан яки аңлатмалы сүзлек ярдәмендә билгеләү. Сүзнең бер һәм күп, туры һәм күчерелмә мәгънәле булуын, сөйләмдә синоним һәм антонимнарның кулланылышын күзәтү.

Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы.

Тамырдаш сүзләр турында төшенчә бирү. Аларны синоним һәм омоним булган сүзләрдән аеру. Сүз тамырын һәм кушымчаны билгеләү.

Сүз ясагыч кушымчалар турында төшенчә бирү. Тамырдаш сүзләрнең төрле сүз ясагыч кушымчалар ярдәмендә ясалуы. Сүз составын тикшерү күнегүләре үтәү.

Морфология.

Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү. Исем, аның мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. Исемнәрнең сораулары. Кем? нәрсә? соравына җавап биргән исемнәрне аеру. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәрне таба белү. Исемнәрнең берлек һәм күплек сан формалары. Килеш сораулары. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Исемнәрнең төрле килеш формаларын билгеләү. Исемнең тартым белән төрләнеше. Исемгә морфологик анализ ясау күнегүләре.

Сыйфат, аның мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. Сыйфатның сораулары. Сыйфатның төрле (төс, форма, күләм, характер һ.б. буенча) билгеләрне белдерүе. Сыйфатның җөмләдә исемгә бәйләнеп килүе. Сыйфат дәрәҗәләре. Сыйфатка морфологик анализ ясау.

Алмашлык. Алмашлык турында гомуми төшенчә. Зат алмышлыклары, аларның мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. I, II, III зат алмашлыкларының берлек һәм күплек сан формалары, аларның килеш белән төрләнеше.

Фигыль, аның мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. Нишли? нишләде? нишләр? нишләячәк? сорауларына җавап биргән фигыльләрне аеру. Фигыльнең зат-сан белән төрләнүе. Аның төрле заман формалары (хәзерге, үткән һәм киләчәк заманнар). Фигыльнең барлыкта һәм юклыкта килүе. Фигыльгә морфологик анализ ясау.

Рәвеш, аның мәгънәсе, сораулары һәм сөйләмдә кулланышы.

Бәйлекләр, аларның сөйләмдәге әһәмияте.

Кисәкчәләр *(да, дә, та, тә, гына, генә, кына, кенә, ук, үк, ич, бит).* Аларның дөрес язылышы.

Синтаксис.

Сүз, сүзтезмә һәм җөмләләрне аеру, аларның аермалы якларын аңлау. Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, өндәү җөмләләр һәм аларны дөрес интонация белән уку, алардан соң кирәкле тыныш билгеләрен кую.

Җөмләнең баш кисәкләре. Баш һәм иярчен кисәкләр турында төшенчә. Сүзтезмәдәге сүзләр һәм җөмлә кисәкләре арасында мәгънә бәйләнешен сораулар ярдәмендә ачыклау.

Теркәгечле *(һәм, ә, ләкин)* һәм теркәгечсез тиңдәш кисәкле җөмләләрне табу һәм мөстәкыйль рәвештә төзү. Тиңдәш кисәкле җөмләләрдә санау интонациясе турында төшенчә.

Гади һәм кушма җөмләләрне аеру.

Орфография һәм пунктуация.

Орфографик зирәклек тәрбияләү, орфограмма урынына карап, сүзне сайлап язу.

Дөрес язу кагыйдәләрен куллану:

- сузык аваз хәрефләрен дөрес язу кагыйдәләре *(о, ө, э);*
- тартык аваз хәрефләрен дөрес язу;
- сүзне юлдан юлга күчерү;
- җөмлә башындагы беренче сүзне һәм кеше исемнәрен баш хәреф белән язу;
- аеру билгеләре *(ъ, ь);*
- калын *(гъ, къ)* авазларының катылыгын белдерү;
- һәмзә [’] авазын белдерү;
- җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую;
- тиңдәш кисәкле җөмләләрдә тыныш билгеләрен (өтер) кую.

Сөйләм үстерү.

Аралашу ситуациясен аңлау: аралашуның кем белән, кайда һәм нинди максат белән башкарылуы. Үз фикереңне әйтү һәм аны дәлилләү. Әңгәмә үткәрүнең төп күнекмәләрен үзләштерү (сүз башлау, әңгәмәгә кушылу, аны дәвам итү, игътибарны үзеңә җәлеп итү һ.б.). Уку һәм көндәлек аралашу шартларында сөйләм әдәбе нормаларын үзләштерү (сәламләү, хушлашу, гафу үтенү, рәхмәт әйтү, сорау яки үтенеч белән мөрәҗәгать итү). Татар телен йомшаграк белүче кешеләр белән аралашканда, сөйләм әдәбе үзенчәлекләрен истә тоту.

Аерым темага караган сурәтләү яки хикәяләү формасындагы сөйләм текстларын кулланып, телдән монологик сөйләм оештыру.

Текст.

Текст турында төшенчә, аның билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънә бердәмлеге. Текстка исем бирү. Тексттагы җөмләләрнең, текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге (абзац).

Текст буенча комплекслы эш: аңа исем бирү, җөмлә һәм текст кисәкләренең эзлеклелеген аңлау.

Текстның планы. Бирелгән текст буенча план төзү яки бирелгән план буенча үз текстыңны төзү.

Текст типлары: сурәтләү һәм хикәяләү формасындагы текстлар, аларның үзенчәлекләре.

Котлау һәм хат язу. Язма сөйләмнең төгәллеген, дөреслеген һәм сәнгатьлелеген саклап, аерым текстлар төзү, бирелгән текстларны тикшерү, төзәтү, текстта синонимнар һәм антонимнар куллану.

Изложение һәм сочинениенең төп төрләре белән танышу (хәзергә билгеләмәләрен ятламыйча гына): бирелгән текстны тулысынча яки аерым файдаланып, төрле урыннарын (сүзләрен) сайлап язган изложение, сочинение элементлары булган изложение, хикәяләү-сурәтләү формасындагы сочинение h.б.

IV сыйныф

Морфология

Исем. Яңгырау, саңгырау һәм борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы. Исемнәрнең тартым белән төрләнүе турында мәгълүмат бирү.

Сыйфатның дәрәҗә формалары, аларның дөрес язылышы. Рус телендәге сыйфат дәрәҗәләреннән аермсы.

Сан. Тәртип саны. Аларның сөйләмдәге әһәмияте, дөрес куллану күнекмәләре. Татар телендә саналмышның кулланылу үзенчәлекләре.

Алмашлыклар. Күрсәтү һәм сорау алмашлыклары, аларның сөйләмдәге әһәмияте. Рус телендә бу алмашлыкларның мәгънәләрен белдерү юллары.

Фигыль. Боерык фигыль.

Үткән һәм киләчәк заман хикәя фигыльләр. Аларның зат-сан белән төрләнеше.

Хикәя фигыльләрнең барлык заман формаларын зат-сан белән төрләндерү, аларны сөйләмдә дөрес куллану.

Синтаксис

Җөмләнең баш кисәкләре. Иянең исем һәм зат алмашлыклары белән белдерелүе.

Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфатлар белән белдерелүе.

Җөмләнең иярчен кисәкләреннән тәмамлык турында мәгълүмат.

Җыйнак һәм җәенке җөмләләр.

Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.

Сөйләм үстерү.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

№	Бүлекләр	Сәгать саны	Темага караган төп төшенчәләр
1	1-3 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау	13	
2	Морфология	23	**Исем.** Яңгырау, саңгырау һәм борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы.

			Исемнәрнең тартым белән төрләнүе турында мәгълүмат бирү. Исемгә морфологик анализ ясау. **Сыйфат.** Сыйфатның дәрәҗә формалары, аларның дөрес язылышы. Рус телендәге сыйфат дәрәҗәләреннән аермасы. Сыйфатка морфологик анализ ясау. **Сан.** Микъдар, тәртип саннары белән таныштыру. Аларның сөйләмдәге әһәмияте, дөрес куллану күнекмәләре. Татар телендә саналмышның кулланылу үзенчәлекләре. Санга морфологик анализ ясау. **Алмашлыклар**. Зат алмашлыклары. Күрсәтү һәм сорау алмашлыклары. Аларның мәгънәләре. Алмашлыкларны сөйләмдә дөрес куллану. Рус телендә бу алмашлыкларның мәгънәләрен белдерү юллары. **Фигыль.** Боерык фигыль, үткән һәм киләчәк заман хикәя фигыльләр белән таныштыру. Аларның зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыльләрнең барлык заман формаларын зат-сан белән төрләндерү, аларны сөйләмдә дөрес куллану. Фигыльгә морфологик анализ ясау.
3	Синтаксис	17	Татар һәм рус телләрендә сүзтезмә һәм җөмлә, аларда сүзләрнең урнашу тәртибе. Җөмләнең баш кисәкләре. Иянең исем һәм зат алмашлыклары белән белдерелүе. Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфатлар белән белдерелүе. Җөмләнең иярчен кисәкләреннән аергыч, аның сыйфат һәм тәртип саннары белән белдерелүе. Тәмамлык турында мәгълүмат. Җыйнак һәм җәенке җөмләләр белән таныштыру. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре, алар янында җыючы һәм каршы куючы теркәгечләрне дөрес куллану. Эндәш сүзләр. Алар янында тыныш билгеләрен дөрес кую. Эндәш сүзләрне тиешле интонация белән әйтү.
4	Ел буена үткәннәрне гомуми-ләштереп кабатлау	5	Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау. Еллык контроль диктант язу. Диалогик сөйләм оештыру.
5	Бәйләнешле сөйләм үстерү	10	Укучыларның актив һәм пассив сүзлек байлыгын үстерү. Монологик һәм диалогик сөйләм формаларына ия булу. Өйрәнелгән сүз төркемнәренең тиешле формаларын кулланып, сүзтезмәләр һәм җөмләләрне телдән яки язып төзү. Диалогларда аларны дөрес куллану. Укылган өзек яки караган рәсем буенча, өйрәнелгән төрләрен файдаланып, хикәя төзү. Ел дәвамында бирелгән терәк сүзләрне яки үз сөйләменең лексик байлыгын файдаланып, изложение язу күнекмәләре тәрбияләү. Үз фикереңне белдерү, аны дәлилләү. Сөйләшкәндә, сөйләм әдәбе үзенчәлекләрен саклау. Тәкъдим ителгән текстның планын төзү.
	Барлыгы	68	

Календарь-тематик планлаштыру/
Календарно-тематическое планирование

№	Дәрес темасы/ *Тема урока*	Үткәре лергә тиеш/ *Дата проведения по плану*	Үткә релде/ *Дата проведения по факту*
1-3 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау			
1	Авазлар һәм хәрефләр. Бәйләнешле сөйләм үстерү “Мәктәпкә”.	02.09	
2	Сузык һәм тартык авазлар.	06.09	
3	ъ, ь хәрефләре.	09.09	
4	Алфавит. Фонетик анализ ясау.	13.09	
5	Тамыр һәм кушымча. Бәйләнешле сөйләм үстерү “Көтүдә”.	16.09	
6	Административ (уку елы башы өчен) контроль эш.	20.09	
7	Хаталар өстендә эш. Кушма һәм парлы сүзләр.	23.09	
8	Синонимнар, антонимнар, омонимнар.	27.09	
9	Сүзлекләр, аларның төрләре, сүзлекләр белән эшләү.	30.09	
10	Исем.	04.10	
11	Сыйфат. Җөмләдә сыйфатларның кулланышы. Бәйләнешле сөйләм үстерү “Көзге урманда”.	07.10	
12	Алмашлыклар.	11.10	
13	Фигыль.	14.10	
14	Сүзтезмә һәм җөмлә.	18.10	
15	1 нче чирек ахырына контроль эш.	21.10	
16	Хаталар өстендә эш. Хикәя, өндәү, сорау җөмләләр.	25.10	
17	Җөмләнең баш кисәкләре. Бәйләнешле сөйләм үстерү “Көзге эшләр”.	28.10	
Морфология			
18	Исем. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	**<u>09.11</u>**	
19	Яңгырау тартыкка беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы.	12.11	
20	Саңгырау тартыкка беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы.	16.11	
21	Борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дөрес әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дөрес кулланылышы.	19.11	
22	Исемнәрнең тартым белән төрләнүе турында мәгълүмат бирү.	23.11	

23	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Тартымлы исемнәрне сөйләмдә дөрес куллану.	26.11	
24	Бәйләнешле сөйләм үстерү. Изложение "Песи".	30.11	
25	Хаталар өстендә эш. Исемнәргә морфологик анализ ясау.	03.12	
26	Сыйфат. Сыйфатның дәрәҗә формалары (гади, чагыштыру дәрәҗәсе), аларның дөрес язылышы.	07.12	
27	Сыйфат. Сыйфатның дәрәҗә формалары (артыклык, кимлек дәрәҗәсе), аларның дөрес язылышы..	10.12	
28	Татар телендәге сыйфат дәрәҗәләренең рус телендәге сыйфат дәрәҗәләреннән аермасы. Сыйфатка морфологик анализ ясау.	14.12	
29	2 нче чирек ахырына контроль эш.	17.12	
30	Хаталар өстендә эш. Сан. Микъдар саны.	21.12	
31	Тәртип саннары белән таныштыру. Аларның сөйләмдәге әһәмияте, дөрес куллану күнекмәләре булдыру.	24.12	
32	Татар телендә саналмышның кулланылу үзенчәлекләре. Санга морфологик анализ ясау / *Особенности употребления существительных при числительных в татарском языке. Морфологический разбор имен числительных.*	**<u>10.01</u>**	
33	Зат алмашлыклары. Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше / *Личные местоимения. Различение падежных форм личных местоимений.*	13.01	
34	Күрсәтү алмашлыклары. Сорау алмашлыклары. Аларның мәгънәләре, сөйләмдә дөрес куллану/ *Указательные местоимения. Вопросительные местоимения. Их значение и употребление в речи.*	17.01	
35	Алмашлыкларны сөйләмдә дөрес куллану. Бәйләнешле сөйләм үстерү. Сочинение “Кышкы каникулның бер көне”/ *Правильное употребление местоимений в речи. Развитие речи. Сочинение “Зимние каникулы”.*	20.01	
36	Алмашлыкларны кабатлау. Диктант “Кышкы урман”/ *Повторение пройденного о местоимениях. Диктант “Зимний лес”.*	24.01	
37	Хаталар өстендә эш. Фигыль. Боерык фигыль. Аның зат-сан белән төрләнеше/ *Работа над ошибками. Глагол. Глаголы повелительного наклонения, их спряжение.*	27.01	
38	Хикәя фигыль. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше/ *Глаголы изъявительного наклонения. Спряжение глаголов изъявительного наклонения настоящего времени.*	31.01	
39	Үткән заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше/ *Спряжение глаголов изъявительного наклонения прошедшего времени.*	03.02	
40	Киләчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Бәйләнешле сөйләм үстерү “Тау шуганда”/ *Спряжение*	07.02	

	глаголов изъявительного наклонения будущего времени. Развитие речи "На горке".		
41	Хикәя фигыльләрнең барлык заман формаларын зат-сан белән төрләндерү, аларны сөйләмдә дөрес куллану. Фигыльгә морфологик анализ ясау/ *Спряжение глаголов изъявительного наклонения настоящего, прошедшего и будущего времени. Морфологический разбор глаголов.*	10.02	
42	Сүз төркемнәрен гомумиләштереп кабатлау/ *Обобщение и повторение частей речи.*	14.02	
43	Контроль диктант "Яз билгеләре"/ *Контрольный диктант "Приметы весны"*	17.02	
Синтаксис			
44	Хаталар өстендә эш. Татар һәм рус телләрендә сүзтезмә һәм җөмлә, аларда сүзләрнең урнашу тәртибе/ *Работа над ошибками. Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок слов в них.*	21.02	
45	Җөмләнең баш кисәкләре/ *Главные члены предложения.*	24.02	
46	Ия. Иянең исем һәм зат алмашлыклары белән белдерелүе/ *Подлежащее. Выражения подлежащего существительными и личными местоимениями.*	28.02	
47	Хәбәр. Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфатлар белән белдерелүе/ *Сказуемое. Выражение сказуемого глаголами изъявительного наклонения и прилагательными.*	02.03	
48	Бәйләнешле сөйләм үстерү "Минем әнием"/ *Развитие речи "Мамочка моя".*	06.03	
49	Үткәннәрне кабатлау/ *Повторение пройденного.*	09.03	
50	3 нче чирек ахырына контроль эш/ *Контрольная работа за 3 четверть.*	13.03	
51	Хаталар өстендә эш. Җөмләнең баш кисәкләрен ныгыту/ *Работа над ошибками. Закрепление пройденного о главных членах предложения.*	16.03	
52	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр/ *Нераспространенные и распространенные предложения.*	20.03	
53	Җөмләнең иярчен кисәкләре. Аергыч/ *Второстепенные члены предложения. Определение.*	**30.03**	
54	Аергычның сыйфат һәм тәртип саннары белән белдерелүе/ *Выражение определения прилагательными и порядковыми числительными.*	03.04	
55	Җөмләнең иярчен кисәкләре. Тәмамлык турында мәгълүмат/ *Второстепенные члены предложения. Понятие о дополнениях.*	06.04	
56	Тиңдәш кисәкләр. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре янында *һәм* теркәгече/ *Предложения с однородными членами без союзов и с союзом и.*	10.04	
57	Җөмләнең тиңдәш кисәкләре янында *ә, ләкин, әмма* теркәгечләре. Тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләренең куелышы. Санау интонациясе/ *Предложения*	13.04	

	с однородными членами с союзами и, а, но; знаки препинания при них. Использование интонации перечисления в предложениях с однородными членами.		
58	Бәйләнешле сөйләм үстерү. Изложение “Чын дус”/ *Развитие речи. Изложение “Настоящий друг”.*	17.04	
59	Гади һәм кушма җөмлә/ *Простое и сложное предложение.*	20.04	
60	Гади һәм кушма җөмләләрне аеру. Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен ныгыту/ *Различение простых и сложных предложений. Закрепление пройденного о главных и второстепенных членах предложения.*	24.04	
61	Контроль күчереп язу “Авылда”/ *Контрольное списывание “В деревне”.*	27.04	
62	Хаталар өстендә эш. Җөмлә кисәкләрен гомумиләштереп кабатлау/ *Работа над ошибками. Повторение главных и второстепенных членов предложения.*	04.05	
Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау/ *Обобщенное повторение за год*			
63	Сүз төркемнәрен кабатлау/ *Повторение частей речи.*	08.05	
64	Җөмлә кисәкләрен кабатлау/ *Повторение членов предложения.*	11.05	
65	Уку елы ахырына административ контроль эш (диктант)/ *Административная контрольная работа на конец учебного года.*	15.05	
66	Хаталар өстендә эш. Синоним, омоним, антонимнар. Кабатлау/ *Работа над ошибками. Синонимы, омонимы, антонимы. Повторение.*	18.05	
67	Бәйләнешле сөйләм үстерү “Минем җәйге ялым”/ *Развитие речи “Мой летний отдых”.*	22.05	
68	Үткәннәрне йомгаклау/ *Обобщение пройденного.*	25.05	